

طراحی و تحلیل یک ربات پوشیدنی مبتنی بر سازوکار کابلی برای توانبخشی مفصل مج پا

حیدر افشار*

(کارشناس ارشد)

فرزاد فرهمند (استاد)

سعید بهزادی پور (دانشیار)

دانشده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی شریف

سکته‌ی مغزی علدوه بر خطر مرگ می‌تواند به بروز عوارضی ناتوان‌کننده نظیر اختلالات تعادلی، فالج اندام، اختلالات گفتاری و ذهنی منجر شود. این پژوهش به منظور طراحی یک ربات توانبخشی پوشیدنی برای مفصل مج پا انجام شده است. بدین منظور ابتدا ملاحظات طراحی بررسی، و سه درجه آزادی حرکتی اصلی مورد نیاز شناسایی شد. سپس یک سازوکار کابلی معرفی شد که قادر است با استفاده از موتورهای الکتریکی و فنرها فشاری، در کار مجموعه‌یی از پولی‌های واسط، حرکات موردنظر را با کمترین وزن و حجم تأمین کند. پس از طراحی اجزای ربات، عملکرد آن در محیط سیمولینک شبیه‌سازی و تحلیل شد. نتایج حاصله نشان داد که ربات از کارایی و اینمی مناسب برای به کارگیری در مودهای توانبخشی مختلف، نظیر فعال و غیرفعال برخوردار است.

homeiraa.afshar@gmail.com
farahmand@sharif.edu
behzadipour@sharif.edu

واژگان کلیدی: ربات‌های توانبخشی، مفصل مج پا، سیکل راه رفتن، پلتارفلکشن - دورسی فلکشن؛ اینورشن - اورشن.

۱. مقدمه

بر پایه‌ی پلت فرم استوارت طراحی شده است. روتگر به شش سیلندر نیوماتیک مجهز شده که سبب ایجاد ۶ درجه‌ی آزادی حرکتی فعال در پلت فرم متجرک می‌شود.^[۲] این درجات بیشتر از تعداد درجات آزادی طبیعی مفصل مج پاست و می‌تواند به اعمال حرکات غیرطبیعی و در نتیجه بروز صدمه در مفصل منجر شود.

در طرح دیگری در دانشگاه لندن، ضمن تغییر در نوع محرک‌ها تعداد آهانی نیز کاهش یافت تا درجات آزادی به طبیعت مفصل مج با نزدیک‌تر شود.^[۴] ربات معروف به ربات تغییرشکل دهنده که در سال ۲۰۰۴ در دانشگاه کره ارائه شد^[۵]، از قابلیت متحصر به فردی برخوردار است. در این ربات یک حرکت مجرماً برای مفصل بند انگشت پا - کف پا (MTP)^[۶] در نظر گرفته شده است. با توجه به نقش مهم این مفصل در سیکل راه رفتن، این طرح نسبت به سایر طرح‌ها از امتیاز ویژه‌ی برخوردار است.

در گروه دیگری از ربات‌های توانبخشی مفصل مج پا ربات‌های پوشیدنی قرار می‌گیرند که می‌توانند مانند کفش پوشیده شوند تا بیمار با تمامی وزن خود روی آنها بایستد. یکی از ربات‌های معروف در این گروه، ربات آگروال است که از یک درجه آزادی فعال و یک درجه آزادی غیرفعال فنری برخوردار است.^[۷] ربات آگلند نیز -- که از سیستم نوماتیک بهره می‌برد -- از نوع ربات‌های پوشیدنی به حساب می‌آید.^[۸] ربات معروف‌تر در این گروه، ربات Anklebot است که با کمترین تعداد عملگرها، دو درجه آزادی فعال برای حرکت مفصل مج پا بیمار فراهم می‌کند.^[۸] این

سکته‌ی مغزی علم اصلی ناتوانی در بزرگسالان محسوب می‌شود.^[۳۰] درصد بیمارانی که از سکته‌ی مغزی رهایی یافته‌اند، حتی بعد از ۶ ماه از وقوع این حادثه هنوز برای راه رفتن نیاز به کمک دارند.^[۱] در بسیاری از موارد مشکلات این افراد در راه رفتن ناشی از مفصل مج پا آسیب‌دیده است. علاوه بر این، بیماری اسپاسم عضلات^[۱] مفصل مج پا در کودکان مبتلا به بیماری فالج مغزی نیز به‌وفور مشاهده شده است.^[۲]

از سوی دیگر، آسیب مفصل مج پا در میان ورزشکاران در طول تمرینات نیز پدیده شایعی است. برای تمامی این بیماران لازم است حرکات طبیعی با طی دوره‌ی راه رفتن با تمرینات حرکتی مداوم تکرار شود تا عضلات و مفاصل مجدداً این حرکات را فرا گیرند.

در روش‌های سنتی توانبخشی، فرایند تمرینات حرکتی نیازمند مشارکت مستقیم فیزیوتراپیست است که اغلب دشوار و پرهزینه است. روش‌های اخیر بر استفاده از ربات‌های توانبخشی که قادرند تمرینات حرکتی را تنها با ناظرات فیزیوتراپیست بر روی بیمار انجام دهند مبتنی هستند. برای نیل به این هدف، ربات باید قادر به شبیه‌سازی حرکات طبیعی مفصل مج پا باشد.

تاکنون طرح‌های مختلفی برای ربات‌های توانبخشی مفصل مج پا ارائه شده است.

یکی از طرح‌های نخستین در این زمینه «ربات روتگر» است که سازوکار آن

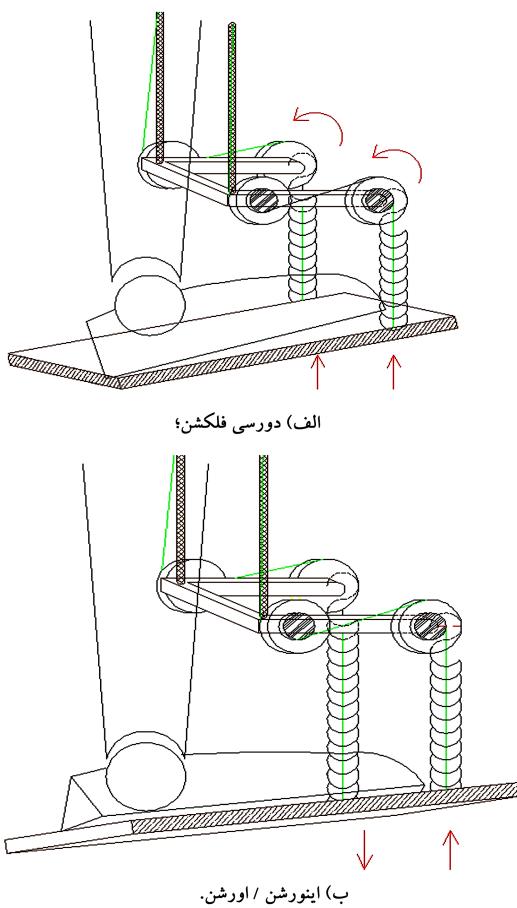
* نویسنده مسئول
تاریخ: دریافت ۲۷/۱/۱۳۹۲، اصلاحیه ۷/۵/۱۳۹۲، پذیرش ۲۷/۵/۱۳۹۲.

۳. طراحی سازوکار

سازوکار ربات توانبخشی مج پا با توجه به ملاحظاتی که در بخش ۲ معرفی گردید، طراحی شد. بدین منظور سازوکارهای مختلفی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته که در این بین می‌توان به این موارد اشاره کرد: استفاده از موتور خطی، استفاده از موتور دورانی به همراه بال اسکرول، رک و پینیون، سازوکار کابلی، تسممه و پولی، استفاده از موتور دورانی در سازوکار چهارمیله‌یی، بعد از بررسی و تحلیل تمامی این سازوکارهای حرکتی با بهره‌گیری از روش تصمیم‌گیری سلسه‌مرتبی (AHP)، سازوکار کابلی نسبت به سایر انتخاب‌ها از امتیازی بالاتر برخوردار بود و لذا به عنوان سازوکار برگزیده تعیین شد. از مزایای این سازوکار، می‌توان به وزن پایین عملگرها، نرمی فوق العاده بالا، اینمنی حرکت، حداقل فضای اشغال شده توسط ربات و امکان تغییر موقعیت اضطراری پای بیمار در صورت بروز درد احتمالی اشاره کرد.

سازوکار کابلی طراحی شده برای ربات در شکل ۲ مشاهده می‌شود. به‌منظور

کاهش وزن و حجم ربات از موقرهای الکتریکی به عنوان عملگرها سازوکار کابلی استفاده شده است. با چرخش پولی‌های نصب شده روی شفت خروجی این موقرهای در کابل‌ها نیروی کششی ایجاد شده که می‌تواند به‌مثایه ماهیچه‌های موجود در ساق پا، حرکات مورد نظر را ایجاد کند (شکل ۲). از آنجا که کابل‌ها تنها امکان اعمال نیروی کششی را دارند، برای کاهش هرچه بیشتر تعداد عملگرها، که متعاقباً به کاهش وزن ربات می‌انجامد، از فنر فشاری استفاده شده است. در این صورت می‌توان نیروی کششی را با کابل و نیروی فشاری را با فنر تأمین کرد. بدین ترتیب تمامی کابل‌ها

شکل ۲. حرکات اعمالی روی صفحه‌ی زیرین پا.

ربات برای بیمار در حالت‌های نشسته و در حین راه رفتن (روی تزدیل) قابل استفاده است. از مشکلات این ربات وزن نسبتاً بالای آن (بیش از ۳ کیلوگرم) است که سبب می‌شود برای تحمل وزن از انداز فوکانی (شانه‌ی بیمار) کمک گرفته شود.

با توجه به این که ربات‌های پوشیدنی پیشین که برای توانبخشی مفصل مج پا ارائه شده‌اند اغلب سنگین و حجم‌اند و شرایط کاربری مناسبی ندارند، هدف از این تحقیق، طراحی یک ربات کابلی است که ضمن دارا بودن درجات آزادی کافی برای تأمین حرکات اصلی مفصل مج، از وزن و حجم و وزن‌گری‌های کاربری مناسب برخوردار باشد. در این نوشتار پس از تبیین ملاحظات طراحی، یک سازوکار مبتنی بر ربات‌های کابلی برای ربات توانبخشی مج پا معرفی شده است. سپس طراحی اجرا انجام شده و طرح نهایی ربات مورد شیوه‌سازی و تحلیل قرار گرفته، و در نهایت وزن‌گری‌های طرح ارزیابی شده و آینده‌ی کار مورد بحث قرار گرفته است.

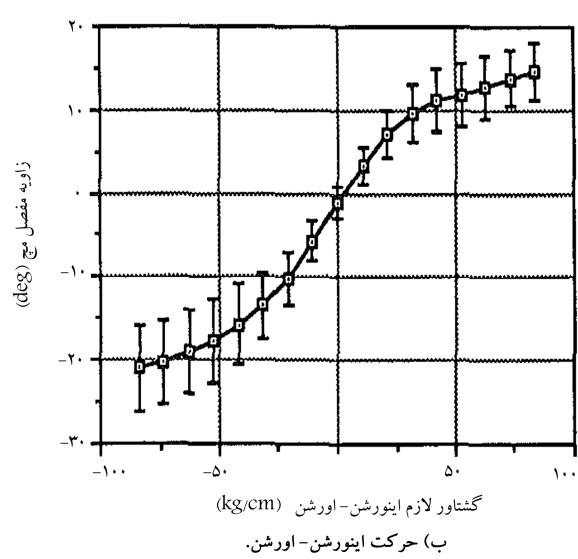
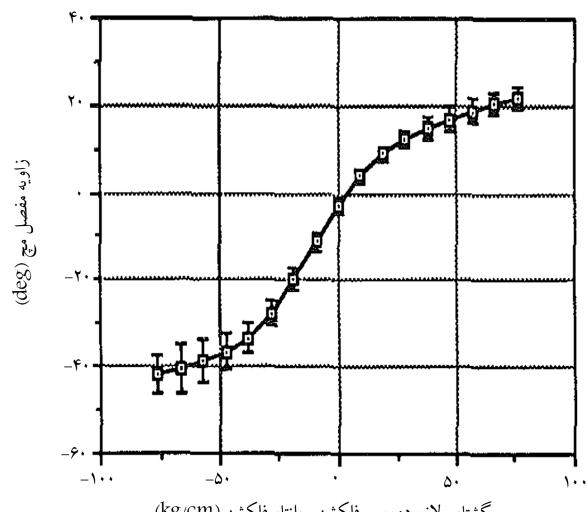
۲. ملاحظات طراحی

ربات توانبخشی مفصل مج باید قادر به اعمال مؤثر و اینمی حرکات اصلی ناحیه‌ی مج پا روی بیمار باشد. به‌طور کلی مج پا شامل دو مفصل جداگانه است؛ یکی از این مفاصل ساب است که زیر استخوان تالوس قرار دارد و حرکت اینورشن - اورشن^۳ مج را ممکن می‌سازد. مفصل دیگر که اغلب مفصل مج پا نامیده می‌شود، بین استخوان تibia و تالوس قرار گرفته و حرکات پلانتارفلکشن - دورسی فلکشن^۴ را ایجاد می‌کند. این دو حرکت در شکل ۱ نشان داده شده است. علاوه بر مفاصل فوق، مفصل دیگر نیز در کتف پا بین استخوان‌های متاتارس و انگشتان وجود دارد که از آن به‌نام مفصل بند انگشت است - کف پا (MTP) یاد می‌شود.^[۱] از آنجا که فاز استتس در چرخه‌ی راه رفتن، ترکیبی است از فلکشن زاویه‌ی این مفصل و پلانتارفلکشن مج، توجه به این حرکت برای بازسازی حرکات طبیعی مج توسط ربات توانبخشی ضروری است. براین اساس سازوکار ربات باید به‌گونه‌ی طراحی شود که درجات آزادی سه‌گانه‌ی فوق را تأمین کند.

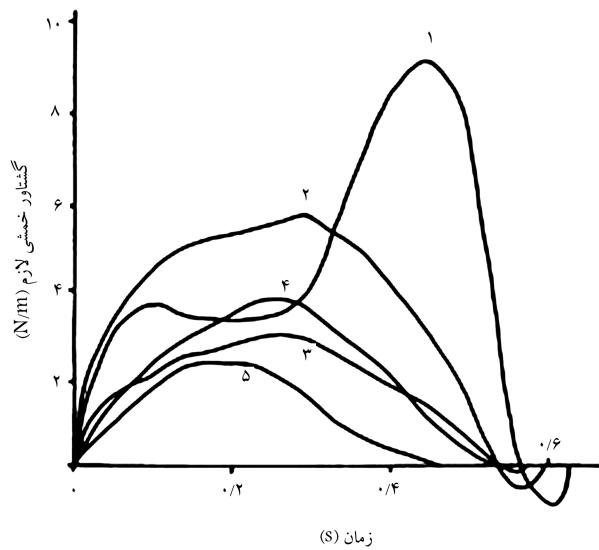
نکته‌ی اساسی دیگر در طراحی «ربات توانبخشی پوشیدنی برای مج پا» توجه به وزن و حجم ربات است. ربات باید از وزن کمی برخوردار باشد تا حمل آن برای بیمار آسان باشد. به‌علاوه، ربات باید حجم کمی اشغال کند تا پوشیدن آن توسط بیمار راحت باشد و حس نالمی به وی القا نکند. نرمی حرکت ایجاد شده، سادگی سازوکار و راحتی کشتن آن از دیگر پارامترهای هستند که در عملکرد ربات نقش مهمی ایفا می‌کنند و باید در انتخاب سازوکار ربات به آنها توجه شود.

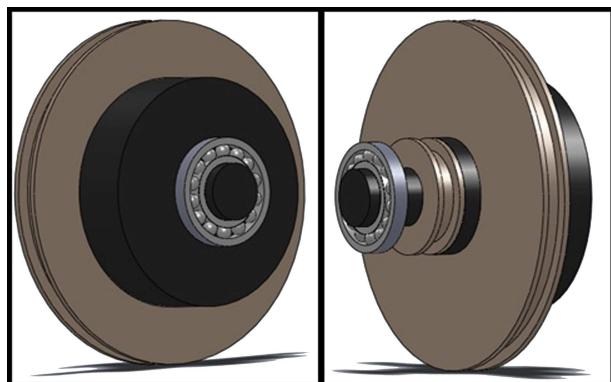
شکل ۱. سه حرکت مفصل مج پا؛ از راست: اینورشن، پلانتارفلکشن، دورسی فلکشن.

شکل ۴. نمودارهای گشتاورهای لازم بر حسب زاویه‌ی اعمالی.

شکل ۵. نمودار گشتاورهای لازم برای مفصل MTP.

شکل ۳. نمایی از پولی‌های واسط سوار شده روی شفت.

و فنرها به پلت‌فرمی متصل می‌شوند که عضو مؤثر نهایی ربات محسوب می‌شود و در صورتی که این صفحه به پا متصل شود، از طریق آن نیروها و حرکات به مفاصل مورد نظر اعمال خواهد شد.

به همین ترتیب برای حرکت مفصل MTP نیز از یک موتور و کابل دیگر استفاده شده است. نحوهی حرکت صفحه‌ی متصل به پا، طی دو موقعیت پلستار فلکشن و دورسی فلکشن مفصل مج پا در شکل ۲ نشان داده شده است. نحوهی اعمال این حرکات این‌گونه است که اگر موتور اول و دوم دارای حرکت هم‌جهت باشند، بسته به این که موتورها کابل را جمع یا شل کنند پا به ترتیب در موقعیت دورسی فلکشن یا پلستار فلکشن قرار می‌گیرد. اما چنانچه موتور اول و دوم در دو جهت مخالف بچرخدن، حرکت اینورشن یا اورشن پدید می‌آید.

علاوه بر موارد فوق، در طراحی ربات از دو رویکرد برای کاهش هرچه بیشتر توان و درنتیجه وزن موتورها و نیز اعمال مناسب این وزن روی پای بیمار، استفاده شده است: نخست استفاده از پولی‌های واسط بهمنظور کاهش نیروی سر موتورها نسبت به نیروی مورد نیاز در مفصل مج، و دیگری انتقال موتورها -- که حجم عمدی سازوکار را تشکیل می‌دهند -- از روی ساق، به روی ران. انتقال محل موتورها سبب می‌شود که برخلاف ربات‌های پیشین، برای تحمل وزن عملگرها نیروی اضافی به ساق پا وارد نشود. همچنین در حالی که بیمار نشسته باشد، دیگر نیازی به تحمل وزن این موتورها نیست و عملاً وزن آن توسط تکیگاه بیمار تحمل شده و استفاده از ربات برای بیمار آسان‌تر می‌شود. نمای پولی‌های واسط که با نسبت تبدیل ۴ سبب کوچک‌تر شدن اندازه موتورها می‌شوند، در شکل ۳ نشان داده شده است.

۴. طراحی اجزا

برای انتخاب عملگرهای ربات داده‌های گشتاوری گزارش شده در مقالات مورد استفاده قرار گرفت. مقادیر ثبت شده برای گشتاورهای دورسی فلکشن - پلستار فلکشن و اینورشن - اورشن بر حسب زاویه‌ی مفصل مج پا، حين اجرای حرکات مورد نظر در این طرح، در نمودارهای شکل ۴ آمده است.^[۱۰] با توجه به داده‌های موجود در ادبیات، محدوده‌ی تغییر زاویه برای هر دو حرکت، از -20° درجه تا $+20^{\circ}$ درجه است. لذا بیشترین گشتاوری که توسط موتورها باید تأمین شود، برابر $7,84 \text{ Nm}$ در نظر گرفته شد.

همچنین گشتاور لازم برای اجرای حرکت فلکشن مفصل انگشتستان نیز، طبق نمودار موجود در شکل ۵ به دست آمده^[۱۱] و برای اندازه‌بندی موتور سوم مورد استفاده قرار گرفت.

به مفصل مج منقل کند، از بندهایی استفاده شده که از روی پا گذشته و محکم به پلت فرم بسته می‌شوند. از این بندها برای اتصال دو شاسی روی ساق و ران پا به پایین تنه نیز استفاده می‌شود.

برای بهره‌گیری از ربات در حالت نشسته‌ی بیمار نیز، میله‌های رابط که ربات را یکپارچه نگه می‌دارند از روی مفصل زانو لوله می‌شوند. همچنین این میله‌ها به صورت تسلسکوپی طراحی شده‌اند تا ابعاد آنها برای طول‌های متفاوت اعضای بدن بیماران مختلف قابل تنظیم باشد. این نکته در طراحی پلت فرم زیر پا نیز مد نظر قرار گرفته است.

وزن نهایی ربات ۲ کیلوگرم است که به علت روش در نظر گرفته شده برای انتقال وزن آن به پای بیمار تحمل این میزان وزن برای بیمار ساده‌تر از دیگر انواع موجود است.

۶. تحلیل ربات

به منظور ارزیابی کارایی طرح ارائه شده برای ربات توانبخشی مج پا، عملکرد آن در شرایط سوار شده روی پا مورد تحلیل قرار گرفت. بدین‌منظور، ساق پا و مفاصل مج مورد نظر به همراه ربات در فضای سیمولینک نرم‌افزار متلب مدل شدند. با مدل‌کردن رفتار غیرفعال ماهیچه‌های ساق پا، مقاومت طبیعی بدین در مقابله حرکت شبیه‌سازی شد تا حرکت واقعی و مورد انتظار ربات به دست آید. نتایج تحلیل‌های انجام شده نشان‌گر آن است که رابطه‌ی خطی بین زوایای اینورشن و پلستارفلکشن مج با تغییر طول کابل‌های ربات برقرار است.

با بررسی سینماتیک مستقیم و معکوس ربات مشاهده شد که طرح ارائه شده از قابلیت اعمال زوایای مورد نظر بر مفاصل مج با برخوردار است. این بررسی‌ها روابط بین ورودی‌های و خروجی‌های سیستم کنترلی را ارائه دادند که برای استفاده در دو حالت کنترلی مختلف قابل استفاده است. یکی از این مودهای کاری، مود غیرفعال است که در آن بیمار از خود فعالیتی نشان نمی‌دهد و ربات حرکات را روی مفاصل پای وی اعمال می‌کند. در این مود تغییر طول کابل به عنوان ورودی سیستم کنترلی به کار می‌رود و نهایتاً زوایای اعمالی روی پای بیمار خروجی مطلوب سیستم خواهد بود. در مود دوم یا مود فعل، بیمار حرکت را روی ربات پیاده می‌کند. در این مود که برای ارزیابی میزان بهبود بیماران مورد استفاده قرار می‌گیرد، ورودی سیستم کنترلی میزان زاویه‌یی است که فرد روی مفصل خود اجرا می‌کند و خروجی آن نیز میزان تغییر طولی است که باید روی کابل‌ها اعمال شود.

جدول ۱. مشخصات فنر فشاری طراحی شده.

قطر مفتول	قطر خارجی	طول آزاد	تعداد حلقه‌ها	ضریب سختی فنر	طول مرده
۴,۲۵ (cm)	۱۰,۱ (cm)	۱۰,۳۵	۱۸,۱ (cm)	۶,۱۱ (cm)	۳,۷ (mm)

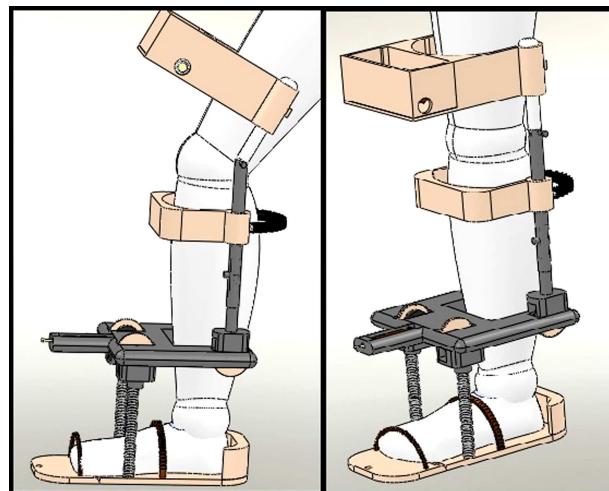
جدول ۲. مشخصات موتورهای انتخاب شده.

شماره فنی	بیشینه گشتاور	سرعت بی‌باری	وزن	بیشترین بازده	موتور اول و دوم برای حرکات مفصل مج
%۷۱	۴۰ (g)	۳۱۷° (rpm)	۵۳۲° (rpm)	۴,۷۷ (mNm)	۱۱۸۷۳۹
موتور سوم برای حرکت مفصل مج	MTP				
%۸۳	۴۴ (g)	۳۹۲° (rpm)	۴۷۴° (rpm)	۱۰۲ (mNm)	۲۷۳۷۵۸

انتخاب عملگرها با توجه به گشتاورهای استخراج شده از نمودارها و با لحاظ نسبت تبدیل پولی‌های واسطه انجام پذیرفت. در این زمینه با تحلیل حرکت عملگرها، تغییر طول کابل‌ها و طول بازوی گشتاوری نقطه‌ی اتصال کابل‌ها روی پلت فرم نیز مورد توجه قرار گرفت. مشخصات فنرها فشاری و نیز موتورهای الکتریکی مناسب برای تأمین گشتاورهای مورد نیاز در جداول ۱ و ۲ درج شده است. انتخاب موتورها از محصولات شرکت مکسون انجام پذیرفت.

۵. طرح نهایی ربات

نمای کلی ربات طراحی شده برای توانبخشی مج پا براساس نتایج حاصل از طراحی سازوکار حرکتی و طراحی اجزا در شکل ۶ نشان داده شده است. شاسی نگهدارنده‌ی موتورها که روی ران پا قرار می‌گیرد، به همراه شاسی متصل شونده به ساق پا که ربات را به پا محکم می‌کند و نیز حاوی موتور سوم است، در این شکل قابل مشاهده‌اند. پلت فرم زیر با به منظور امکان اجرای مستقل حرکت مفصل انگشتان، از دو پلت فرم متصل به هم تشکیل شده است. برای این که این پلت فرم تمامی حرکات را عیناً

الف) در حالت ایستاده؛
ب) در حالت زاویه زانو کم تر
از ۱۸۰ درجه.

شکل ۶. طرح نهایی ربات.

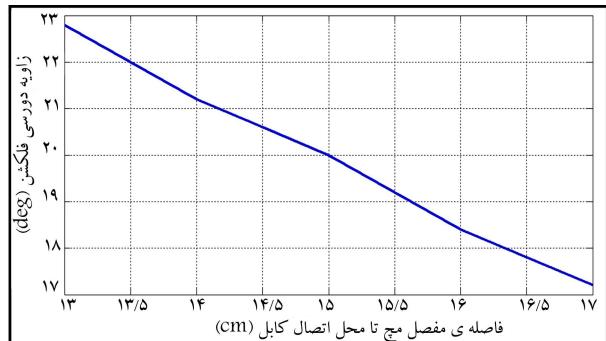
از این عوامل جایه‌جایی طولی محل قرارگیری زاویه‌ی مچ نسبت به محل اتصال کابل‌ها و دیگری جایه‌جایی عرضی آن است که تقارن جانشینی مچ را نسبت به دو کابل تغییر می‌دهد. تأثیر این دو پارامتر روی زوایای خروجی در نمودارهای شکل ۷ نشان داده شده است. براساس نتایج حاصله، هرچند تأثیر جایه‌جایی عرضی بر زاویه‌ی اینورشن ناچیز است، به علت ایجاد زاویه‌ی فلکشن نامطلوب باید از رخداد این عامل جلوگیری کرد.

۷. نتیجه‌گیری

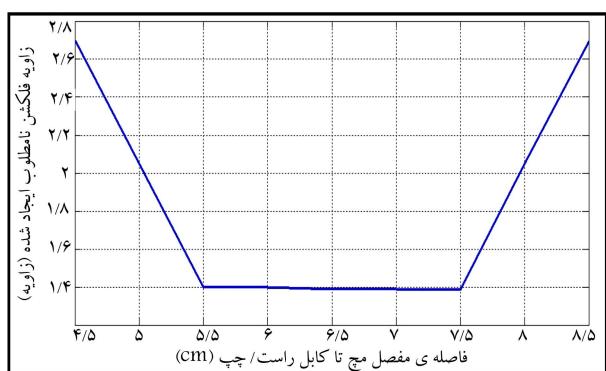
در این تحقیق یک ربات توانبخشی پوشیدنی برای مفصل مچ پا طراحی شد که در آن برخلاف ربات‌های موجود از سازوکار کابلی برای انتقال حرکت استفاده شده است. این نوآوری، در مقایسه با سیستم‌های پیشین ویژگی‌های ارزشمندی ارائه می‌دهد که از جمله آنها می‌توان اشاره کرد به:

۱. تأمین سه درجه آزادی فعال، شامل دو درجه آزادی برای مفصل مچ و یک درجه آزادی برای حرکت فلکشن مفصل انگشتان پا؛
۲. وزن سبک (حدود ۲ کیلوگرم)؛
۳. اعمال بخش عمده‌ی وزن به ران بیمار (به جای ساق)؛
۴. قابلیت تنظیم ابعاد برمیانی اندازه‌های بدن بیمار؛
۵. نرمی بالای حرکت و اینمی مناسب به دلیل استفاده از سازوکار کابلی.

نتایج شبیه‌سازی‌های انجام شده درمورد عملکرد ربات حاکی از کارایی آن در تأمین نیازهای طراحی است، اما ضروری است مطالعات بیشتر و دقیق‌تری در این زمینه انجام پذیرد. یکی از مشکلات موجود در شبیه‌سازی طالعه‌ی حاضر، ساده‌سازی‌های انجام شده در مدل‌سازی رفتار غیرفعال ماهیچه‌های است که ناشی از کمیود داده‌ها در این زمینه است. این امر به‌ویژه در مقایسه‌ی رفتار ربات در شرایط استفاده توسعه افزاد سالم و بیمار اهیت می‌باشد. متأسفانه اطلاعات تفصیلی کافی برای ضرایب سختی ماهیچه‌ها بعد از وقوع سکته در ادبیات وجود ندارد و نمی‌توان سهم هر ماهیچه در افزایش سفتی مفصل مچ را برآورد کرد. بر این اساس ضروری است با انجام آزمایش‌های سفتی سنجی مفصلی در افراد سالم و بیمار و فراهم ساختن داده‌های مورد نیاز تحلیل با دقت بیشتری تکرار شود. به علاوه اعتبار سنجی نتایج حاصل از این تحقیق منوط به ساخت نمونه‌یی کاربردی از ربات است که بتواند تحت آزمون‌های تجربی قرار گیرد. در ادامه، و پس از ساخت نمونه‌یی بالینی ربات، می‌توان عملکرد آن را در شرایط واقعی با انجام آزمون‌های کلینیکی سنجید.

(الف) نمودار زاویه‌ی فلکشن بر حسب جایه‌جایی طولی مچ نسبت به کابل‌ها؛

(ب) نمودار زاویه‌ی فلکشن ایجاد شده بر حسب جایه‌جایی عرضی مچ نسبت به کابل‌ها.

شکل ۷. بررسی حساسیت ربات.

با تعریف روند حرکتی سازوکار، و با بهره‌گیری از رابطه‌ی بین تغییر زاویه‌ی مچ برحسب زاویه‌ی زانو، می‌توان حرکت متناظری را برای چرخه‌ی راه رفتن طراحی، و روی پای فرد بیمار اجرا کرد.^[۱۲] برحسب زاویه‌یی که فرد به مفصل زانوی سالم خود می‌دهد، زاویه‌ی از پیش تعیین شده‌ی مچ روی پای فرد اجرا می‌شود تا الگوی راه رفتن بازآموزی شود.

با تکرار تحلیل سینماتیک ربات در سرعت‌های آهسته و سریع برای هر دو حرکت دورسی فلکشن - پلنتارفلکشن و اینورشن - اورشن، نشان داده شد که تأثیر سرعت بر خروجی سیستم کنترلی ناچیز است. از دیگر پارامترهایی که تأثیر آن بر خروجی ربات مورد بررسی قرار گرفت، عواملی است که به دلیل خطأ در پوشیدن ربات توسط بیمار رخ داده و ممکن است خروجی را از بازه مطلوب خارج کند. یکی

پانوشت‌ها

1. spasticity
2. metatarsophalangeal
3. Inversion-Eversion
4. Plantarflexion-Dorsiflexion

منابع (References)

1. Heart Disease and Stroke Statistics - 2012 Update: A Report from the American Heart, Circulation, (15 December 2011).
2. <http://cerebralpalsy.org/about-cerebral-palsy/what-is-cerebral-palsy>

3. Girone, M. and et al. "A Stewart platform-based system for ankle telerehabilitation", *Autonomous Robots*, **10**(2), pp. 203-212 (2001).
4. Dai, J.S., Zhao, T. and Nester, C. "Sprained ankle physiotherapy based mechanism synthesis and stiffness analysis of a robotic rehabilitation device", *Autonomous Robots*, **16**(2), pp. 207-218 (2004).
5. Yoon, J., Ryu, J. and Lim, K.B., "A Novel Reconfigurable Ankle Rehabilitation Robot for Various Exercises", *Jouenal of Robotic Systems*, **22**(1), pp.15-33 (2006).
6. Agrawal, A., Banala, S.K., Agrawal, S.K. and Binder-Macleod, S.A. "Design of a two degree-of-freedom ankle-foot orthosis for robotic rehabilitation", *Proceedings of the 2005 IEEE, 9th International Conference on Rehabilitation Robotics* (2005).
7. Jamwal, P.K., Xie, S. and Aw, K.C. "Kinematic design optimization of a parallel ankle rehabilitation robot using modified genetic algorithm", *Robotics and Autonomous Systems*, **57**(10), pp. 1018-1027 (2009).
8. Roy, A. and et al. "Robot-aided neurorehabilitation: A novel robot for ankle rehabilitation", *Robotics, IEEE Transactions on*, **25**(3), pp. 569-582 (2009).
9. Chaurasia, B., *Human Anatomy*, 3rd. ed. Vol. Volume One (1999).
10. Siegler, S., Chen, J. and Schneck, C. "The three-dimensional kinematics and flexibility characteristics of the human ankle and subtalar joints—Part I: Kinematics", *Journal of Biomechanical Engineering*, **110**, pp. 364 (1988).
11. Stokes, I., Hutton, W. and Stott, J. "Forces acting on the metatarsals during normal walking", *Journal of Anatomy*, **129**(Pt 3), pp. 579 (1979).
12. Winter, D.A., *Biomechanics and Motor Control of Human Movement*, John Wiley & Sons Inc (2009).